

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประสบการณ์ในวัยเด็กเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้ชีวิตในอนาคต ทั้งนี้เพราะในช่วงวัยเด็กนั้น จะเป็นรากฐานของชีวิตในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ของเด็ก เพื่อเตรียมพร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นการหล่อหลอมพฤติกรรมของเด็กให้เป็นไปในรูปแบบต่าง ๆ ตามสภาพแวดล้อมและการอบรมเลี้ยงดู ดังที่ ฟรอยด์ (Freud, 1949) อ้างถึงใน ชูพงศ์ ปัญจมะวัต, 2533) กล่าวว่า "ในช่วงวัยเริ่มต้นของชีวิต เป็นช่วงที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาบุคลิกภาพ ลักษณะนิสัยต่าง ๆ ของเด็กจะค่อย ๆ เติบโตขึ้น เด็กจะเกิดการเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว รับรู้สิ่งต่าง ๆ ได้กว้างขวางขึ้น มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมมากขึ้น และมีความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมทางสังคมสูงขึ้น" โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กในวัย 4 - 6 ปี ในสภาพสังคมปัจจุบัน เป็นวัยที่อยู่ในสังคมโรงเรียน เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนแล้ว สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียนจะเริ่มมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของเด็กมากขึ้นทีละน้อย อิทธิพลที่สำคัญอย่างหนึ่งในโรงเรียน ได้แก่ ครู เบญจา แสงมะลิ ได้กล่าวว่า "ครูอนุบาลนั้นเป็นผู้ที่มีความสำคัญยิ่งรองจากบิดามารดาของเด็กเอง เมื่อเด็กเล็ก ๆ จากบิดามารดาเข้าโรงเรียน เด็กก็จะยึดถือครูแทนบิดามารดาของตน ภาพของครู และการกระทำของครู เป็นสิ่งประทับใจ เขา ครูจึงต้องระวังอารมณ์ ท่าทาง การพูด ตลอดจนการกระทำต่าง ๆ เพราะเด็กจะถือเป็นแบบอย่างด้วย นอกจากนี้แล้วครูอนุบาลยังทำหน้าที่เชื่อมโยงชีวิตของเด็กทั้งที่บ้านกับทางโรงเรียน ด้วย (เบญจา แสงมะลิ, 2516 อ้างถึงใน วันดี วุฒิโภค, 2522)

นอกจากที่ครูจะเป็นผู้ให้ความรู้แล้ว ครูยังเป็นผู้ดำเนินการเรียนรู้ (facilitator) เป็นผู้นำทางพฤติกรรม และรู้จักวิธีการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมด้วย คำว่า "พฤติกรรมที่เป็นปัญหา" หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงในโรงเรียน ซึ่งไม่ช่วยให้เกิดผลดีต่อกระบวนการเรียน

การสอนในชั้นเรียน หรือเป็นพฤติกรรมที่สร้างความลำบากต่อการควบคุมชั้นเรียน หรือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบข้อบังคับต่างๆของห้องเรียน หรือของโรงเรียน เช่น การไม่เชื่อฟัง เกเร ก้าวร้าว โทกหก ชักช้า โมโหร้าย หรือเงียบขงิม เป็นต้น

ในการแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหานั้น ครูจำเป็นต้องศึกษาหาสาเหตุ และที่มาของปัญหานั้น และต้องมีกระบวนการที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหานั้นให้หมดสิ้นไป กระบวนการแก้ปัญหาเป็นวิธีการคิดแก้ปัญหาอย่างมีระบบระเบียบ มองปัญหาในหลายแง่หลายมุมหลายวิธีการ แล้วเลือกวิธีการที่เห็นว่า ดีที่สุด ที่ทุกคนยอมรับไปใช้ในการแก้ปัญหา ทำให้ผลที่เกิดขึ้นมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง กระบวนการแก้ปัญหามีมากมาย และมีลักษณะ ขั้นตอนแตกต่างกันออกไป

ดิวอี้ (Dewey, 1975 อ้างถึงใน วาริ ภิระจิตร, 2530) ได้เสนอวิธีการแก้ปัญหาคามวิธีวิทยาศาสตร์ไว้เป็นลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้นกำหนดขอบเขตของปัญหา (Location of Problem)
2. ขั้นตั้งสมมติฐานการแก้ปัญหา (Setting up of Hypothesis)
3. ขั้นทดลองและรวบรวมข้อมูล (Experimenting and Gathering Data)
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis of Data)
5. ขั้นสรุปผล (Conclusion)

ขั้นตอนเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของขั้นตอนต่าง ๆ ตามกระบวนการแก้ปัญหา คือ เริ่มต้นตั้งแต่การเกิดข้อสงสัยในสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็น นั่นคือ "ปัญหา" จากนั้นรวบรวมความรู้จากประสบการณ์เดิมมาอธิบายข้อสงสัยนั้น เมื่อยังไม่พบแนวทางก็พยายามคาดคะเนคำตอบอย่างมีเหตุผลโดยอาศัยข้อมูลอื่นเข้ามาช่วยเป็นองค์ประกอบ คือ การตั้งสมมติฐาน และทำการค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน แล้วทำการแยกแยะตามเหตุผลว่า ข้อใดถูกต้องที่สุด สุดท้ายจึงสรุปคำตอบของปัญหานั้นเพื่อนำไปใช้ปฏิบัติต่อไป

เป็สเจต์ (Piaget, 1977) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการแก้ปัญหาของบุคคลนั้น เป็นผลจากประสบการณ์ในระยะแรก ๆ ที่บุคคลได้รับ วิธีการที่บุคคลใช้ในการแก้ปัญหาค่ะละครั้ง จะถูกเก็บไว้ในระดับจิตใต้สำนึก และในการแก้ปัญหาคั้งต่อไป จะนำวิธีการแก้ปัญหาคเดิมมาถ้ายอง และสรุปครอบคลุมไปใช้กับการแก้ปัญหาคั้งใหม่ (พวงเพ็ญ ชุณหปราณ, 2533) ความสามารถในการแก้ปัญหาคของบุคคลนั้นจะแตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ อารมณ์ การจูงใจของผู้นักปัญหา รวมถึงลักษณะของปัญหา องค์ประกอบของปัญหา วิธีการแก้ปัญหา และอื่น ๆ

อย่างไรก็ดี การแก้ไขปัญหานักเรียนแต่ละรายจะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถของครูแต่เพียงอย่างเดียว แต่จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากบุคคลหลายฝ่าย คือ คณะครู-อาจารย์ทุกคนในโรงเรียน ผู้ปกครองนักเรียน รวมทั้งตัวนักเรียนเองที่จะนำความรู้ ข้อเสนอแนะ ข้อปฏิบัติไปใช้อย่างถูกต้อง เหมาะสมมากนักเพียงใด และหลายปัญหาเป็นปัญหาที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง บางครั้งก็ยุ่งยากและสลับซับซ้อน ถึงขั้นต้องให้จิตแพทย์บำบัดถึงกระนั้นหากครูหรือผู้ที่กระทำการช่วยเหลือแก้ไขได้ทราบถึงปัญหาเร็วเท่าใด ความง่ายต่อการที่จะคลี่คลายปัญหา แก้ปัญหาและให้ความช่วยเหลือก็มีมากขึ้นเท่านั้น

จากการศึกษาวิจัยของโกลเลียร์และคณะ (O' Leary et al., 1970) พบว่าการว่ากล่าวอย่างสงบ (quiet reprimand) ได้ผลดีกว่าการว่ากล่าวด้วยเสียงดัง ๆ (loud reprimand) และมีการศึกษาวิจัยที่น่าสนใจมากของโทมัสและคณะ (Thomas et al., 1968) พบว่า เมื่อครูแสดงการกล่าวไม่ยอมรับมากขึ้น พฤติกรรมก่อนหน้าของนักเรียนยิ่งเพิ่มขึ้น ซึ่งการวิจัยของแมดเซนและคณะ (Madsen et al., 1970) ได้ผลสนับสนุนกัน โดยได้ทำการทดลองกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้น ป.1 พฤติกรรมที่ศึกษา คือ การลุกจากที่นั่ง ผู้สังเกตบันทึกจำนวนครั้งที่ครูว่ากล่าวและบอกให้เด็กนั่งลง เมื่อลุกจากที่นั่ง และบันทึกจำนวนครั้งที่ครูชมเชย เมื่อเด็กนั่งอยู่กับที่ พบว่า การลงโทษที่ค่าควบคุมไปกับการเสริมแรงเมื่อเด็กทำพฤติกรรมที่ถูกต้อง จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องนั้น พร้อมทั้งหยุดแสดงพฤติกรรมที่ถูกลงโทษ

สำหรับในประเทศไทยนั้น จุมพล พุฒิกวีวิน และคนอื่น ๆ ได้ศึกษาวิธีที่ครูใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีดังนี้ การทำโทษทางกาย การทำโทษทางวาจา การทำโทษทางสังคม การไม่ใช้วิธีทำโทษ และการไม่แก้ปัญหา (2521) และ ศุภิพร ลิงกา (2525) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในจังหวัดราชบุรีที่มีต่อการลงโทษนักเรียน และผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ครูใช้วิธีการลงโทษนักเรียนทางกายด้วยการเข็นคันทองวาจาด้วยการตักเตือน ทางสังคมด้วยการไม่ให้เพื่อนเล่นด้วย และการไม่ลงโทษด้วยการหาสาเหตุของปัญหามากที่สุด

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันยังไม่มีการศึกษาของไทยที่ศึกษาวิธีการปฏิบัติของครูในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมในโรงเรียนของเด็กปฐมวัยอย่างลึกซึ้ง ครอบคลุมว่าครูรับรู้ปัญหาพฤติกรรมของเด็กได้อย่างไร ประเภทใด ครูมีเทคนิควิธีอย่างไรในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม กระบวนการในการแก้ปัญหามีลำดับขั้นตอนอย่างไร ตั้งแต่การเริ่มต้นเห็นปัญหา จนถึงการสิ้นสุดของปัญหา ซึ่งประเด็นสำคัญอย่างยิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ควรมีการศึกษาอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยต้องการศึกษาถึงวิธีการของครูในการรับรู้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล การสังเกตเห็นปัญหา การเข้าไปประจักษ์ปัญหาตั้งแต่เริ่มแรก การเข้าไปประจักษ์ปัญหาเมื่อเหตุการณ์ยังคงดำเนินต่อไป การหาข้อยุติปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร การติดตามผลการแก้ปัญหาพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างไร ครูใช้วิธีการใดบ้าง เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจเลือกใช้เทคนิคในการแก้ปัญหา มีลำดับขั้นตอนในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอย่างไร และเมื่อใช้วิธีการแก้ปัญหา มีลำดับขั้นตอนในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กอย่างไร และเมื่อใช้วิธีการแก้ปัญหานั้นไปแล้ว บรรลุผลตามความคาดหวังของครูหรือไม่ อย่างไร ข้อมูลเหล่านี้ จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่การวางแผน การให้ความรู้ที่เหมาะสมแก่ครูประจำการ ตลอดจนการเตรียมนักศึกษาฝึกหัดครูในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ตามการรับรู้ของครูในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาวิธีที่ครูใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลในกรุงเทพมหานคร ในด้านแนวทางในการรับรู้และตัดสินใจแก้ปัญหา เทคนิควิธีและวิธีที่ครูใช้ในแต่ละขั้นของการแก้ปัญหา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ขอบเขตการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลในกรุงเทพมหานคร ในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ลักษณะปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็ก ตามการรับรู้ของครู
- 2) วิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กในโรงเรียนในด้าน

ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวทางในการรับรู้และตัดสินใจแก้ปัญหา
- 2.2 เทคนิควิธีที่ครูใช้ในการแก้ปัญหา
- 2.3 วิธีที่ครูใช้ในแต่ละขั้นของการแก้ปัญหา

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูและเด็กวัยอนุบาล อายุ 4 - 6 ปี ในโรงเรียนที่มีชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก 5 สังกัด ในกรุงเทพมหานคร ดังนี้ 1) สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 3) สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร 4) สถาบันราชภัฏ และ 5) ทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2538 จากประชากร 1,171 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างประชากรได้ 351 โรงเรียน ซึ่งแบ่งตามวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้คือ

- 2.1 ครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 351 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน รวม 351 คน
- 2.2 ครูผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 5 คน รวม 25 คน
- 2.3 ครูและเด็กวัยอนุบาลในชั้นเรียนเดียวกัน ที่ถูกสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน จำนวน 5 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ชั้นเรียน รวม 5 ชั้นเรียน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ครูที่เป็นตัวอย่างประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่ามีความเชื่อถือได้ เพราะเป็นครูผู้สอนเด็กวัยอนุบาล ซึ่งได้สอนนักเรียนในห้องเรียนนั้นมาแล้ว 1 ภาคการศึกษา (ภาคต้น) และกำลังสอนอยู่ในภาคการศึกษาที่ 2 (ภาคปลาย) ของปีการศึกษา 2538 ทั้งนี้ครูมีความสนิทสนมคุ้นเคยกับตัวนักเรียนและเข้าใจลักษณะพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนแต่ละคนในชั้นเรียนของตนอย่างเพียงพอที่จะให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้แก่ผู้วิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง การกระทำที่เด็กวัยอนุบาล แสดงออกไปในทางที่ไม่พึงปฏิบัติในโรงเรียน ตามการรับรู้ของครู และสามารถสังเกตได้ทางวาจา ได้แก่ พูดคุยขณะเรียน พูดตะโกนเสียงดัง พูดเข้าขี้ ขี้บน ข้างห้อง พูดนอกเรื่อง แชงครูพูด ซอบคอบแต่ไม่เคยตอบถูก พูดในทางร้าย พูดขู่กระชอก คำเหน็ดว่า โตได้ยิ่ง พูดจาไม่สุภาพ พูดโกหก ไม่พูดเมื่อถามหรือพูดด้วย ไม่ทักทาย ไม่ถามเมื่อมีข้อสงสัย พูดเสียงเบา พูดอ้ออึ้ง และทางการกระทำ

ได้แก่ เหม่อลอย ไม่ยิ้ม ไม่หัวเราะ แม้ในสถานการณ์สนุกสนานหรือตลกขบขัน ไม่สบตา แยกตัวไปอยู่คนเดียวเงียบ ๆ เงียบซ่า โยกตัว บิดตัว เข้ามือ นิ่งพุบคนเดียว กัดเล็บ คุณนิ้ว ปัสสาวะรดที่นอน ไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำอะไร ตัวสั่นเมื่อถูกคุก หรือถูกขู่ให้โกรธ ร้องไห้ บ่อย ๆ ซึมเศร้า ลุกจากที่บ่นบ่อย ๆ ยืนกระโดดวิ่งไปรอบ ๆ ห้อง เดินออกนอกห้อง ชอบทำเสียงดัง หันหน้าหันหลัง ชอบทำท่าแปลก ๆ ตลก ๆ รบกวนการทำงานของเพื่อน ไม่เชื่อฟังครู ทำตรงกันข้ามกับคำสั่ง แกล้งทำเฉยเมยต่อคำสั่ง ฝ่าฝืนระเบียบวินัย ลักขโมย ชอบแข่งขันเอาชนะ โหมโง่ง่าย แย่งของเล่น ก่อการทะเลาะวิวาท ร้องไห้เสียงดัง ลงมือลงเท้าทำลายสิ่งของ ทำร้ายตนเอง และ/หรือผู้อื่น

วิธีแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง การกระทำและการจัดสภาพต่าง ๆ ของครู เมื่อเด็กวัยอนุบาลได้แสดงพฤติกรรมทางสังคมที่ครูรับรู้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ไม่พึงปฏิบัติทั้งทางวาจา และทางการกระทำ ซึ่งประกอบด้วย 1) แนวทางในการรับรู้และตัดสินใจแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม 2) เทคนิควิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม และ 3) วิธีที่ครูใช้ในแต่ละขั้นของการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม ทั้งนี้เพื่อเป็นการยับยั้งปัญหาไม่ให้ดำเนินต่อไปอีก หรือลดความรุนแรงของปัญหา หรือกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติแทนพฤติกรรมที่ไม่พึงปฏิบัติ

แนวทางในการรับรู้และตัดสินใจแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง แนวทางที่ครูตั้งไว้ใน การให้ความหมาย ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล และแนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาทางพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ซึ่งพิจารณาได้จากลักษณะต่างๆ ดังนี้ ความถี่ของเวลาที่เกิดพฤติกรรม, ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม, ระดับความรุนแรงของพฤติกรรม อัตราความเร็วของการเกิดพฤติกรรม ความต่อเนื่องของพฤติกรรม ความซับซ้อนของพฤติกรรม หรือผลกระทบของพฤติกรรม

เทคนิควิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ครูใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล เพื่อวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- 1) การยับยั้งปัญหา ด้วยวิธีการตักเตือน การเพิกเฉย การใช้คำสั่งและกำลังและการลงโทษ หรือ
- 2) การลดความรุนแรงของปัญหา ด้วยวิธี การตักเตือน การเพิกเฉย การใช้คำสั่งและกำลัง และการลงโทษ หรือ
- 3) การกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปฏิบัติแทนพฤติกรรมที่ไม่พึงปฏิบัติ ด้วยวิธีการเสริมแรง และการเบนความสนใจ

วิธีที่ครูใช้ในแต่ละชั้นของการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคม หมายถึง การกระทำและ การจัดสภาพต่าง ๆ ของครูในแต่ละชั้นของการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ทั้งในกรณีที่เป็นปัญหาทั่วไป และปัญหาระดับรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน และมี แนวโน้มจะรุนแรงขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 1) การสังเกตเห็นปัญหา 2) การเข้าระงับปัญหา ตั้งแต่เริ่มแรก 3) การเข้าระงับปัญหาเมื่อเหตุการณ์ยังคงดำเนินต่อไป 4) การหาข้อยุติ สดท้าย และ 5) การติดตามผล

เด็กวัยอนุบาล หมายถึง นักเรียนชั้นอนุบาล อายุ 4 - 6 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2538 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏและ ทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร

ครู หมายถึง ครูผู้สอนเด็กวัยอนุบาล อายุ 4 - 6 ปี ของปีการศึกษา 2538 ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน สำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร สถาบันราชภัฏ และทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและตัวอย่างประชากร มหาวิทยาลัย

1.1 ประชากร คือ ครูผู้สอน เด็กวัยอนุบาลอายุ 4 - 6 ปี ของโรงเรียน ที่อยู่ในสังกัดต่างๆในกรุงเทพมหานคร จากโรงเรียนที่มีชั้นอนุบาลหรือชั้นเด็กเล็ก อายุ 4 - 6 ปี รวมทั้งหมด 1,171 โรงเรียน

1.2 ตัวอย่างประชากร ได้แก่

1.2.1 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม 351 คน

1.2.2 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสัมภาษณ์ 25 คน

1.2.3 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอน

5 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวนทั้งหมด 3 ชุด คือ 1) แบบสอบถามครูอนุบาลแบ่งเป็น 4 ตอน 2) แบบสัมภาษณ์ครูอนุบาลแบ่งเป็น 4 ตอน และ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนแบบบรรยาย

จากนั้นนำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอนุบาลที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) การสื่อความหมาย ความเหมาะสมในการนำไปใช้ เมื่อได้นำเครื่องมือทั้ง 3 ชุด มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำไปทดลองใช้ (try out) กับครูอนุบาลที่สอนเด็กวัยอนุบาลที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร จำนวน 20 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยง (reliability) ความตรง (validity) ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนคำชี้แจงและวิธีตอบ ประมวลข้อวิจารณ์และปัญหา เนื้อหา ข้อบกพร่อง และนำมาปรับปรุงเป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากตัวอย่างประชากรครั้งนี้ โดย

3.1 ส่งแบบสอบถามไปยัง 5 โรงเรียน ๆ ละ 5 คน

3.2 ดำเนินการสัมภาษณ์ครูอนุบาล รวมทั้งหมด 25 คน โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วย

ตนเอง

3.3 เข้าสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูอนุบาลและเด็กวัยอนุบาล 5 โรงเรียน ๆ ละ 1 ชั้นเรียน ชั้นเรียนละ 5 วัน รวมทั้งหมด 25 วัน โดยผู้วิจัยสังเกตด้วยตนเอง ตั้งแต่กิจกรรมเข้าแถวเคารพธงชาติ สวดมนต์ จนกระทั่ง กิจกรรมสุดท้ายก่อนนักเรียนกลับบ้าน

3.4 ในขณะที่ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนอยู่นั้น ถ้าผู้วิจัยพบเหตุการณ์ ลักษณะพฤติกรรมหรือข้อสงสัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล หรือวิธีที่ครูใช้แก้ปัญหาทางพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล ผู้วิจัยสามารถเข้าไปสัมภาษณ์ครูผู้สอนวัยอนุบาลอย่างไม่เป็นทางการเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและถูกต้อง โดยพยายามหาโอกาสสัมภาษณ์ภายในวันเดียวกัน หรือวันที่ถัดไปจากที่พบเหตุการณ์หรือพฤติกรรมนั้น ๆ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลเชิงประมาธมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบการบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงบรรยาย ผู้วิจัยนำมาสรุป จัดหมวดหมู่ แล้วนำเสนอในรูปความเรียง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อให้ได้ทราบข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับลักษณะปัญหาทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล และวิธีที่ครูใช้ในการแก้ปัญหาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยอนุบาล เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับครู และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ในการให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องเหมาะสมกับธรรมชาติของเด็กแต่ละคนที่มีลักษณะแตกต่างกัน
2. เป็นแนวทางสำหรับสถาบันฝึกหัดครูระดับอนุบาลในการเตรียมนักศึกษาฝึกหัดครู ให้มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางสังคมของเด็กวัยอนุบาลได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ